

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Cena numeru pojedynczego **mrk. 100**Redakcja i Administracja: Piotrkowska 106.
Telefon dzienny 199, telefon nocny 799.Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po poł.
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.**MODES****„MAISON NOUVELLE“**

z Warszawy

po powrocie z Paryża poleca

kapelusze wieczorowe i ozepeczki.

Hotel Victoria 4.

231-1

Stowarzyszenie Nauczycieli-Żydów (Południowa 3)
Seksja prywatnych i społecznych szkół żydowskich.

Dzisiaj, dn. 17 b. m. o godz. 18 odbędzie się w lokalu własnym

Ważne sprawozdawcze zebraniew sprawie akcji ekonomicznej. Koleżanki-(dzy), obecność wszystkich konieczna!
Prezydium.**Upadek praworządności.**

Demokracja europejska przechodzi w okresie powojennym bardzo ciężkie przesilenie.

Nie jest to tylko przelom ideowy, wypracowany w mózgach teoretyków i ideologów życia społecznego, ale głęboki rozłam faktyczny, konkretny i rzeczywisty, jaki daje się zaobserwować w państwach konsolidujących swe siły po wysiłku wojennym.

Kryzys demokracji zaczął się jeszcze przed wojną, a punktem wyjścia radykalnej krytyki panującego systemu była teoria syndykalizmu francuskiego, hasła „minorités consciences” (świadomych mniejszości), które znalazły w teoretycznym systemie niedawno zmarłego Sorela swoje abstrakcyjne uzasadnienie. W sferach, będących dotąd najsłabszym fundamentem demokracji, reprezentujących najbardziej na lewo wysunięte hasła i programy, zaczęła się niebezpieczna analiza panującego systemu.

Demokracja jako system mechanicznej większości, zastępowania jakości przez ilość, a więc zarzuty, stawiane dotąd przez klasycznych dialektyków reakcjonizmu społecznego — zostały podjęte przez żywioły rewolucyjne.

Pierwszą i, jak na razie, najdoskonalszą próbę narzucenia władzy olbrzymiej większości przez znikomą mniejszość, stworzyli bolszewicy rosyjscy.

Cała argumentacja, związana z pojęciem dyktatury proletariatu w olbrzymim państwie, liczącym nieznaczny procent klasy robotniczej, doprowadzić musiała do absolutnej negacji demokracji, jako ustroju politycznego.

Na wybitniejsi reprezentanci wiewiótek rosyjskich wcale nie ukrywają swej nienawiści i pogardy dla dzisiejszej demokracji. Walka z systemem kapitalistycznym znaczy u nich tyle, co walka z demokracją, a oficjalne uznanie socjalnych demokratów za najniebezpieczniejszych wro-

gów ideologii komunistycznej tem się właśnie tłumaczy, że stronnictwa socjalistyczne, operujące największymi masami są najżywotniejszym wyrazem tendencji demokratycznych, o które rozbija się nadaremnie cała propaganda komunistyczna.

Rządy mniejszości nad większością są i muszą być z istoty swej reakcyjne, chociażby nie wiadomo jak radykalne i wolnościowe ideały im przyświecały.

Rządy mniejszościowe wynaturzają się bardzo szybko w oligarchię lub system despotyczny, utrzymujący się na powierzchni życia politycznego środkami gwałtu, przymusu i teroru. Tak jest od kilku lat w Rosji, taki ideal przyświeca reakcjonistom niemieckim, lub węgierskim, pod takimi hasłami dokonano ostatnio przewrotu we Włoszech.

Bo nie należy się ludzi ani stosować rozmaitych metod osądzeń. Mussolini okazał się bardzo pojętym uczniem Lenina, doskonałym znawcą teorii o „uświadomionych mniejszościach”, znakomitym praktykiem i organizatorem spisku antydemokratycznego.

To samo i przy pomocy tych samych metod, jakich użył Lenin dla urzeczywistnienia ideałów komunistycznych, uczynił przywódca faszystów włoskich dla wzmocnienia monarchii, kapitalizmu, osłabienia wpływów klasy robotniczej i demokracji włoskiej.

Metody i taktyka bolszewizmu zaczynają przynosić złowrogie owoce dla społecznego i politycznego pokoju całej Europy. Bardzo szybko zorientowali się przeciwnicy demokracji i rządów wolnościowych w tych wszystkich korzyściach i przywilejach, jakie płyną z bezwzględniego stosowania doktryny rosyjskiej.

Na tem tle dopiero uwydatniła się jasno i wyraziście powszechny zanik poczucia praworządności na całym konty-

nencie. Nie rozstrzyga już ani wola ludu we Włoszech, ani parlament, ani ustawowa reprezentacja, ale dobrze, efektywnie zorganizowana wola stronnictwa, które w parlamencie włoskim posiadało około trzydziestu posłów.

Zrozumiałym też jest strach i konsternacja, jaka zapanowała w Moskwie i w centrach propagandy bolszewickiej. Zamiast zapowiadanej, szumnie i głośno, powszechnej rewolucji światowej, która przez kilka lat była kamieniem węgielnym całej ideologii Lenina, idzie na świat — zdaniem Złnowiewa — rewolucja faszystowska. Uczniowie okazali się pojętszymi od mistrzów, a faszyci równie dobrymi organizatorami jakiejś faszystowskich, jak komuniści.

Na północy i na południu Europy stoją w obliczu dyktatury. Tam dyktatura — przynajmniej teoretyczna — proletariatu, tu dyktatura ultra nacjonalistycznego kapitalizmu. Jedno i drugie jest ze stanowiska postulatów demokracji i praworządności zgubne. A niebezpieczne dlatego, że przykład włoski, podobnie, jak doświadczenie rosyjskie, znajduje chętny posłuch i gorliwych naśladowców.

I na naszym gruncie coraz głośniejsze o komunistach z prawicy. Prasa narodowo-demokratyczna, zaślepiona nienawiścią do wszystkiego, co robotnicze i klasowe, za cenę zgębnienia robotników gotowa jest poświęcić demokrację. Mówi się i pisze nawet otwarcie o konieczności organizacji faszystowskich w Polsce, nie rozumiejąc zgoła, że kij mniejszościowy ma dwa końce i, że raz rozpętana walka o demokrację może przybrać formy groźne i niebezpieczne dla pokoju wewnętrznego w państwie.

Z tą możliwością reakcyjnych spisków i ruchawek należy się liczyć, chociaż niepodobna ich brać na serio. Dotychczasowe wystąpienia rodzimych faszystów połozzyć trzeba na karb agitacji przedwyborczej. Gdyby się one miały jednak powtórzyć, to jest rzeczą rządu i administracji wystąpić przeciw nim z równą energią, jak przeciw ich sojusznikom z lewicy. Polska musi być państwem demokratycznym, konstytucyjnym i praworządnym, jeżeli ma utrwalić swój byt polityczny.

E. B.**Awantury antysemitki w Budapeszcie.**

WIEDEN, 16 listopada. (AW). „Neue Freie Presse“ donosi z Budapesztu, że wczoraj na uniwersytecie bratysławskim, umieszczonym obecnie w szkole weterynaryjnej w Budapeszcie, doszło do wykroczeń antysemitki. Słuchaczy żydów pobito i obrzucono kamieniami w ogrodzie zakładu.

Wyniki wyborów w Anglii.

Najwięcej szans ma Bonar Law. — Kłęska koalicji.

LONDYN, 16 listopada. (A. W.) Według dotychczasowych wyników wyborów najwięcej wotów ma Bonar Law, gdyż dysponuje on większością 35 głosów, w stosunku do innych stronnictw. Wobec tego już teraz można przypuszczać, że będzie on posiadał w Izbie większość zdolną do pracy. Charakterystyczną cechą obecnych wyborów jest olbrzymi wzrost głosów, rzuconych na stronnictwo robotnicze, które uzyskuje 35 mandatów, a po konserwatywach będzie najsilniejszym stronnictwem w Izbie. Partja Lloyd George'a nie odniosła takiego sukcesu, jak się spodziewano. Będzie ona jednak dość silna, by odgrywać rolę jeździec u wagi. Wielką niespodzianką jest zwycięstwo liberalnej grupy Asquith'a w Yarmuth i Oksfordzie, gdzie od 42 lat stale wybierano torysa. — Obecnie przeszedł Asquith większością 318 głosów. Z kłębka przeszła dotychczas tylko 1, lady Astor. Wielkie wrażenie wywarł rezultat wyborów na przedmieściu Londynu, gdzie wybrany został większością 2.000 głosów najradykalniejszy z angielskich komunistów hindus Saklatała.

BERLIN, 16 listopada. (A. W.) Według wiadomości z Londynu na podstawie dotychczasowych obliczeń koalicja poniosła zupełną klęskę. Nowa Izba ma się zebrać w poniedziałek i wybrać prezydium oraz złożyć przysięgę. Dyskusja odbędzie się w czwartek, mianowicie w sprawie ratyfikacji traktatu irlandzkiego, poczem parlament się odczyta.

Wystarczy przypomnieć sobie pierwszorzędą rolę Anglii w polityce międzynarodowej, oraz różnicę w pojmowaniu jej głównych kwestji w obu wielkich stronnictwach angielskich, aby zrozumieć, iż wybory do izby gmin stanowią przedmiot zainteresowania dla całego politycznego świata. Wobec tego, iż odbyły się one już w czwartek d. 16 b. m. i rezultat ich wkrótce stanie się wiadomym, zgoła zbytecznym byłoby rozważać różne horoskopy, jakie figurują na szpaltach dzienników londyńskich.

Dla rozwoju wewnętrznych stosunków Anglii ma się rozstrzygnąć ważne pytanie, czy utrzyma się tradycyjny podział parlamentu na dwa stronnictwa, czy też utworzy się ich trzy, cztery lub nawet więcej. Wojna sprowadziła pod tym względem zamęt. Na schyłku 1918 r. nastąpił w stronnictwie liberalnym rozłam; jedna jego część z Lloydem George'em i Churchilllem przeszła do konserwatywów i zawarła z nimi koalicję, która przetrwała wojnę i okres powojenny aż do ustąpienia Lloyda George'a. Druga część pozostała przy Asquithie i stanowi pod jego przewodnictwem grupę t. zw. liberalów niezależnych. Do wyborów obecnych oba te odłamy dawnego stronnictwa liberalnego przystąpiły oddzielnie, zawierając tylko tu i ówdzie lokalne porozumienia. Ale i obóz konserwatywny uległ pewnemu rozluźnieniu. Wybitni jego mężowie i

do niedawna przywódcy Chamberlain, oraz lordowie Balfour i Birkehead, którzy chcieli utrzymać koalicję z Lloydem George'em i jego liberalami, zajęli w kampanji wyborczej stanowisko pośrednie, które pozwala przypuszczać, iż w przyszłym parlamencie, wraz ze swymi stronnictwami zblizną się znowu do niedawnych sojuszników. Byłemu premierowi przypisywano zamiar rozbicia konserwatystów i utworzenia z ich lewicy, oraz prawicy liberalów nowej partji centrowej. Lloyd George zaniechał wszakże tego zamiaru i owo projektowane centrum nie figurowało w wyborach. Nie jest wszakże wyłączone, iż utworzy się ono w samym parlamencie nazajutrz po jego rekonstytuowaniu.

Wreszcie wkroczy w mury Westminsteru liczna partja robotnicza, „Labour Party“, mająca pozycję niezależną i nie podlegającą ani konserwatywnej ani liberalnej komendzie. Dotychczas partje robotnicze łączyły się zazwyczaj z obozem liberalnym, jakkolwiek przestrzegały sobie w jego obrębie znaczną autonomię. Obecnie „Labour Party“ ma wejść do parlamentu, jako partja niezależna, jakkolwiek może tam zawarzyć luźniejszy sojusz z grupą Asquitha lub inną.

Tradycyjny system dwóch stronnictw był chlubą Anglii, gdyż rozwiązywał automatycznie liczne trudności, związane na kontynencie z „tworzeniem większości“ i z wyszukiwaniem kompromisów partyjnych. Otóż system ten jest zachwiany mocno w samej Anglii pytanie, czy się utrzyma

Vigil.**Płać dawne długi, lub zaciągaj nowe!**

Konflikt rumuńsko-amerykański
BUKARESZT, 16-go listopada (Ruspress). — Rząd Stanów Zjednoczonych zwrócił się do rządu rumuńskiego z kilkoma notami, w których energicznie żąda spłacenia długów, zaciągniętych przez Rumunię podczas wojny.

Prasa rumuńska wskazuje, że po wojnie rząd rumuński zobowiązał się wobec Stanów Zjednoczonych nie zaciągać nowych pożyczek wcześniej, niż będą spłacone stare długi. Tymczasem, rząd Stanów Zjednoczonych skonstatował, że Rumunię zawarła nowe pożyczki i nadewszystko na w Stanach Zjednoczonych, lecz nie innych rynkach zagranicznych. Rząd rumuński spodziewa się, że specjalnej komisji finansowej, jaka w tych dniach udaje się do Stanów Zjednoczonych, uda się wyjaśnić sytuację i zaciągnąć nową pożyczkę.

Kupujcie bilety skarbowe
BILET SKARBOWY

to rachunek bieżący w kieszeni.

SEZON 1922-23.
Orkiestra Filharmoniczna
 w Łodzi.
 Zarząd i Sekretariat:
 Piotrkowska 79)
SALA FILHARMONJI, Dzielna 20.
 W niedzielę, dn. 19 października r. b. o godz. 12 w poł.
6-y Poranek Muzyczny (Ludowy)
 DYREKCJA: **Teodor Ryder**
 SOLISTKA: **Bronisława Makowska**
 Harfa.
 W programie: Thomas: Uwertura Mignon. Dworzak: Humoreska. Puccini: La Bohème. Rossini: Wilhelm Tell, P. Czajkowski: W cerkwi. Montuszo: Mazur z op. „Halca”.
 W niedzielę, dn. 19 października r. b. o godz. 4 po poł.
6-y Koncert Symfoniczny Popołudniowy
 DYREKCJA:
W. Berdiajeff
 SOLISTA:
Tadeusz Orda
 Słynny baryton, Artysta Opery Paryskiej.
 W programie: **Glazunow** Sutta „Raymond” Pierwszy raz w Łodzi. Deltos: Wielka aria z op. „Laena” i inne.
 W poniedziałek, dn. 20 listopada r. b. o godz. 8.15 wiecz.
7-y Wielki Koncert Symfoniczny
 (1-y koncert z 2-go cyklu abonamentowego).
 DYREKCJA:
W. Berdiajeff
 SOLISTA:
Anton Hekking
 Wiolonczela.
 W programie: **Aleksander Skriabin**, Symfonia № 2. Saint-Saëns: Koncert wiolonczelowy.
 Bilety na wszystkie koncerty do nabycia codziennie w kasie Salu Filharmonji od 10—11 i od 3—7.

Do 1. wiadomości!
 Zamówione abonamenty zachowane będą w kasie do soboty, dn. 18 b. m. Niewykupione do tego terminu bilety abonamentowe podlegają dalszej sprzedaży. 246—1

Obcasy Gumowe
BERSON
 są **niezrównane** w jakości i utrzymaniu fasonu są **trwalsze i tańsze** od skóry
BERSON - KAUCZUK
 Skład fabryczny: Łódź, Dzielna № 14, róg Wschodniej.

Towarzystwo Miłośników Muzyki.
 Traugutta 1 (Krótka)
DZIS w piątek, o g. 8.30
Recital skrzypcowy
 WYKONAWCA:
Zygmunt Feuerman
 Szczegóły w programach. Winda czynna. 16145—1

CUKIER
 wagonowo i workami
 po cenach konkurencyjnych sprzedaje
Łódzki Związek Handlowy
 Łódź, Zachodnia 68. Telefon 15-60. 15998—1

Żdolna Stenotypistka
 władająca gruntownie językami: polskim, niemieckim, możliwie angielskim — poszukiwana. Oferty proszę składać pod „R. S. 17” do administracji „Głosu Polskiego”. 140—3

Absolwent skademi handlowej i wydział nauk społecznych, posiadający gruntownie języki: polski, rosyjski, niemiecki, francuski i angielski, z wieloletnią praktyką handlową w pierwszorzędnych firmach szwajcarskich i wiedeńskich, poszukuje
odpowiedniej posady
 Oferty sub. „R. K. do Administracji „Głosu Polskiego” 260—1

Szkoła kroju i szycia
 która egzystuje od 1890 r. dawn. Kryńska, obecnie KIMEL.
 Przejmuje uczennice a także posiada pracownię okryć damskich, kostjumów, sukien. Sprzedaje formy. Wykonanie punktualne. Ceny przystępne. Łódź, ul. Południowa № 15, front III p. 261—1
 Niniejszym zawiadamiam Sz. Klijentek, iż była pracownica p. p. Szwarc i Jabłonowskiego pracuje obecnie w zakładzie fryzjerskim R. Schielke, Grand-Hotel. (Klara). 265—1

Trajbmaszyna
 na 80 wrzecion z pejfami do sprzedania. Wiadomość: ul. Zawadzka 16, u portjera. 244—1

FUTRA farbuję.
 Nowe i używane, po farbowaniu zostają miękkie. Przy farbowaniu garbowanie bezpłatne. Lipowa 63, I piętro, od 1 do 4-tej i od 7 wiecz. R. Lewandowski. 16228-3

2 intelig. panienki
 poszukują pokoju z kuchnią względnie i dużej, w śródmieściu. Pośrednicy nie żądani. Oferty do Głosu sub „Z. D.” 112-1

Właścicielka pensjonatu w Adelmówku
 wyjechała do Zakopanego i odnajduje tam pokoje z utrzymaniem. Adres: Zakopane, ulica Chałubińskiego, willa „Pomorz” dla Konowej. 16237—1

Rodowita Francuzka
 potrzebna do udzielania lekcji. E. Koder, Ewangelicka 9. 16105—2

Przyjmuję haft maszyn. Ceny umiarkowane. Nowo-Cegielniana № 27. m. 19. 292—2-3
 Przybiłka! ale nies-wiła! Do odebrania za zwrotem kosztów i naczyna: Piotrkowska № 108, u stróża F. P. 290—1-3
 Przybiłka! ale nies-rasy „Wyki”, 30/ta, ożon obciety. Odebrad można za zwrotem kosztów: ul. Grabowa № 23, m. 51, Stefan Krajawski. 219—1-3
 Oprosiłem transportu sacranosnych spławajacych kanarków; są do nabycia: Sienkiewicza 91, m. 14. 098—3-3

Kunno i sprzedaż.
 (Za wyraz 60 mk.)
 A.A.A. Kupuje meble, dywany, garderobe, maszyny do szycia. Plac palcepleni — Wajnszloh, Benedykta 19 706 20-k
 A. A. A. Kupuje meble, dywany, futra, garderobe, bielizne, maszyny do szycia. Plac najwyższe ceny. Łódź, Benedykta 28 m. 13 parter. 452—12-k
 Kupię zaraz lokomobile 10—15 H. P. na 7—8 atm. w dobrym stanie. Oferty z ceną: Al. I Maja 77, m. 12. 158—3-k
 Przejmuję do sprzedania 2 maszyny do szycia: ręczna i nożna. Przejmiesz 77, m. 10. 182—2-k
 Pien (suka) i 1 pół roczna, czystej rasy wilcozel, dobrze tresowana do sprzedania. Ul. Lipowa № 45, m. 8. 111—3-k
 Pianino antyczne „Rönisch” tylko dla amatora do sprzedania. — Piotrkowska 117, m. 99. 249—8-k
 Pianino kryształowe do sprzedania. Sienkiewicza 29, m. 23. 235-2-k
 Pianino szklane bar dzo piękne tonu do sprzedania. Złotarska 11, m. 8. 234—2-k

Lokale i mieszkania.
 (Za wyraz 50 mk.)
 Do wynajęcia 2 piwnice. Ul. św. Jerzego 3. 137—3-m
 Mieszkania przy intel. poddałnie, ewent. z całkowitem utrzymaniem poszukuje dwóch młodych panów. Oferty do administr. „Głosu” sub. „P. H.” 222—2-m
 Pokoju 1—3 poszukuje się. Cena i warunki odstąpienia nie robią różnicy. Zgłosz. przylmnie „Gentwo”, Sienkiewicza 67. 236—1-m
 Poszukuje się pokoju dla 2 inteligentnych kawalerów; może być ze stozowaniem. Łaskawe zgłoszenia do „Głosu” dla „Z.” 240—3-m

Posady i prace.
Poszukiwane.
 (Za wyraz 40 mk.)
 Absolwent mejskiej radniej szkoły handlowej poszukuje posady w jakiegokolwiek instytucji handlowej. Oferty do Głosu sub „Absolwent”. 256—2-pp
 Biegła maszynistka poszukuje posady. Oferty sub „Skromne wymagania” do „Głosu”. 227—1-pp
 Korespondent niemiecki, ze znajomością języka polskiego poszukuje posady. Oferty sub „Korespondent” do „Głosu”. 226—1-pp
 Młoda, inteligentna drogistka poszukuje posady na wyjazd. Oferty do Głosu sub „Drogistka”. 204—5-pp

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1

Zaopiniowane dokumenty:
 (Za wyraz 50 mk.)
 Grzegorzka Regina zgubiła dowód osobisty, wyd. w Ceglinach. 134—3-p
 Grzesia Józef zgubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Łodzi. 101—3-1